

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Bendrujų programų atnaujinimo darbai

Nacionalinės švietimo agentūros, Ugdymo turinio departamento, Ugdymo turinio
rengimo skyriaus vedėja

Saulė Vingelienė

Atnaujinant bendrąsias programas remiamasi **Bendrujų programų atnaujinimo gairėmis**, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019 m. lapkričio 18 d. įsakymu Nr. V-1317

Dalykų Bendrosios programos atnaujinamos Gairėse nubrėžtomis **bendrujų programų atnaujinimo kryptimis**:

- stiprinti asmens savybių ir vertybių ugdymą;
- sukurti sąlygas kiekvienam mokiniui įgyti aukštesnius pasiekimus.

Atnaujinant Bendrąsias programas siekiama

- Suteikti mokiniams tvirtus ir tvarius žinių pagrindus.
- Mokomųjų dalykų turiniu ugdyti kompetencijas.
- Prasmingai įtraukti aktualų turinį, numatyti ugdymo(si) galimybes įvairiuose kontekstuose.
- Įtvirtinti sąsajas tarp pakopų, ugdymo sričių ir dalykų.
- Užtikrinti ugdymo tikslų, turinio įgyvendinimo ir pasiekimų vertinimo dermę.

Bendrųjų programų struktūra

Įvadas (1)

1. Bendrosios nuostatos
2. Pagrindinės ugdymo turinio atnaujinimo kryptys
3. Kompetencijos ir jų raida
4. Svarbiausi ugdymo proceso ypatumai
5. Mokinių pasiekimų vertinimas
6. Interaktyvių bendrųjų programų naudojimosi instrukcija

Ugdymo sritis (9)

Bendrosios nuostatos

Srities struktūra pateikiama lentelė

Dalyko programa

1. Dalyko paskirtis
2. Dalyko tikslai ir uždaviniai
3. Kompetencijų ugdymas dalyku
4. Pasiekimų sritys
5. Pasiekimų raida
6. Mokymosi turinys (metams / koncentru) / koncentru
7. Pasiekimų vertinimas
8. Pasiekimų lygių požymiai

Reikalavimai bendrojo ugdymo programų kokybei

- **Vertybinis kryptingumas** – mokymosi turinys skatina vertybinių nuostatų ugdymąsi;
- **Reiklumas** – mokymosi turinys skatina akademinis iššūkius;
- **Kontekstualumas** – mokymosi turinys siejamas su kontekstais, kurie mokinių motyvuotų aktyviam pažinimo procesui ir mokymosi rezultatų pritaikymui;
- **Dinamiškumas** – mokymosi turinyje atskleidžiama nuolatinė tikrovės ir jos pažinimo rezultatų kaita, plečiant ir gilinant pasaulėvaizdį ir atveriant ateities perspektyvą;
- **Sutelktumas** – siekiant gilaus mokymo(si) ir rezultatų kokybės, užtikrinama mokymosi turinio, suteikiančio akiračio platumą ir geresnį suvokimą, apimtis;
- **Nuoseklumas** – mokymosi turinio seka grindžiama ugdymo uždaviniais, mokslo logika ir atsižvelgiant į amžiaus tarpsnių ypatumus;
- **Integralumas** – stiprinamas įvairių mokomųjų dalykų turinio tarpusavio ryšys, siekiant padėti mokiniui formuoti visumą pasaulėvaizdį;
- **Dermė** – ugdymo tikslai, uždaviniai, mokymosi turinys, ugdomosios veiklos ir rezultatų vertinimas suderinti tarpusavyje. Užtikrinama įvairių ugdymo sričių ir dalykų mokymosi turinio tarpusavio (horizontali) ir tarp skirtingų mokymosi metų / koncentrų (vertikali) dermė.

Rekomendacijos, lydimoji medžiaga

1. Dalyko naujo turinio mokymo rekomendacijos.
2. Kaip ugdyti aukštesnius pasiekimus.
3. Tarpdalykinių temų integravimas.
4. Kalbinių gebėjimų ugdymas per dalyko pamokas.
5. Siūlymai mokytojų nuožiūra skirstomų 30 procentų pamokų.
6. Veiklų planavimo ir kompetencijų ugdymo pavyzdžiai.
7. Skaitmeninės mokymo priemonės, skirtos BP įgyvendinti.
8. Literatūros ir šaltinių sąrašas.
9. Užduočių ar mokinių darbų, iliustruojančių pasiekimų lygius, pavyzdžiai

Atnaujintų BP projektų skelbimas 2020

<https://www.mokykla2030.lt/bp-projektai/>

- Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrųjų programų projektų skelbimo pradžia – rugpjūtį
- Papildyti ir pakoreguoti projektai – spalį, lapkritį, gruodį
- Šiuo metu koreguojami gruodžio 14 d. projektai
- Planuojamas pakoreguotų projektų skelbimas 2021 kovo 31 d.
- Nuo lapkričio mėn. projektai skelbiami ne tik pdf formatu, bet ir naudojant OneNote įrankį:
<https://www.emokykla.lt/bendrasis/bendrojo-ugdymo-programu-projektai>

BP projektams gauti siūlymai

Gauta siūlymų raštu:

- iki 2020-12-14 projektų – **74**
- po 2020-12-14 projektų paskelbimo – **75** siūlymai dalykams ir **37** atsakymai iš savivaldybių metodinių būrelių į anketos apie Lietuvių kalbos ir literatūros BP projektą klausimus

Vadovėlių atnaujinimo poreikis (1)

(NŠA metodininkų nuomonė šiai dienai)

Ekonomika verslumas – tiks esami vadovėliai.

Matematika – visose klasėse reikia atnaujinti (tik kai kurios dalys gali tikti).

Technologijos – visose klasėse reikia atnaujinti (tik kai kurios dalys gali tikti).

Menai (muzika, dailė) – pradinėse klasėse tiks, pagrindiniame ugdyme – tik kai kurios dalys gali tikti; **šokis** – pradinėse klasėse tiks; šokiui pagrindiniame ugdyme ir teatrui vadovėlių nėra.

Dorinis ugdymas (etika, tikyba) – reikės naujų vadovėlių.

Informatika – reikės naujų vadovėlių.

Vadovėlių atnaujinimo poreikis (2)

(NŠA metodininkų nuomonė šiai dienai)

Kalbos

Lietuvių kalba ir literatūra:

pradiniame ugdyme – papildyti integruojama informatika, 3-4 klasėse pakoreguoti kalbos pažinimą; pagrindiniame ugdyme – kalbos vadovėliai iš esmės tinka, tik kai kurios temos pateikiamos kitokiu nuoseklumu ir daugiau dėmesio skiriama kalbos funkcionavimui visuomenėje; literatūros vadovėliai iš esmės tinka, reikalingi nedideli papildymai. Trumpuoju laikotarpiu galima naudotis esamais vadovėliais, bet ateityje reikėtų planuoti naujų, programą atitinkančių vadovėlių leidybą.

Užsienio kalbos

Anglų, prancūzų, vokiečių kalbai tinka užsienyje išleisti vadovėliai, rusų kalbai reikėtų papildyti esamus.

Tautinių mažumų gimtosios kalbos

Reikia atnaujinti.

Gestų kalba – nėra vadovėlių.

Vadovėlių atnaujinimo poreikis (3)

(NŠA metodininkų nuomonė šiai dienai)

Gamtamokslinis ugdymas

pradiniame ugdyme reikės naujų vadovėlių (derinama su socialiniu ugdymu);
pagrindiniame ugdyme – integruotam kursui reikės naujų (galima panaudoti kai kurias dalis); biologija – reikia atnaujinti (tik kai kurios dalys tiks); chemija – reikia atnaujinti (tik kai kurios dalys tiks); fizika – reikia naujų (galima panaudoti kai kurias dalis skirtingoms klasėms).

Socialinis ugdymas

pradiniame ugdyme reikės naujų vadovėlių;
pagrindiniame ugdyme – istorija 5-6 kl. reikės naujų, kitoms kl. tik kai kurios dalys tiks, reikia atnaujinti; geografija – reikia atnaujinti (tik kai kurios dalys tiks); pilietiškumo pagrindai – reikia naujų.

Klasės, kuriose galima pradėti diegti atnaujintas BP (1)

Dalykas \ Klasė	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Etika	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Tikyba	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Lietuvių kalba ir literatūra	+		+		+		+		+	
Lietuvių gestų kalba	+		+		+		+		+	
Tautinės mažumos gimtoji kalba ir literatūra	+		+		+		+		+	
Užsienio kalba (pirmoji)		+	+		+		+		+	
Užsienio kalba (antroji)						+	+		+	
Pasaulio pažinimas	+		+							
Istorija					+		+	+	+	+
Pilietiškumo pagrindai									+	+
Geografija						+	+		+	+

Klasės, kuriose galima pradėti diegti atnaujintas BP (2)

Dalykas \ Klasė	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Gamtamokslinis ugdymas					+		+			
Biologija							+		+	
Fizika							+	2023	2024	2025
Chemija								+*	+	
Informatika	+		+		+		?**		?**	
Matematika	+		+		+		+	+***	2023	2024
Technologijos	+		+		+		+		+	
Dailė	+		+		+		+		+	
Muzika	+		+		+		+		+	
Teatras	+		+		+		+		+	
Šokis	+		+		+		+		+	

*Jei mokoma neintegraliai, jei 7-8 kl. mokoma integraliai, 9 kl. pradedama tik 2024 metais.

**Programavimas būtų be pradžios.

***Jei nepradedama 8 klasėje, tai turėtų baigti (8-10 kl.) pagal senas BP.

Daugiau informacijos

Atnaujintoje svetainėje [Mokykla 2030](https://www.mokykla2030.lt):

- talpinama BP projektų medžiaga, taip pat ir parengta OneNote įrankiu (<https://www.mokykla2030.lt/bp-projektai/>)
- talpinama susitikimų medžiaga (Medžiaga – Informacija socialiniams partneriams)
- yra Naujienų prenumerata (<https://www.mokykla2030.lt/prenumerata/>)
- infografikas (<https://www.mokykla2030.lt/wp-content/uploads/2020/10/UGDYMO-TURINIO-ATNAUJINIMAS.pdf>)
- atidarytas D.U.K. skyrelis, kuriame teikiami atsakymai

Ačiū už dėmesį!